

Slokdarmspraak – oesophagusspraak aanleren

Anke Aerts, logopediste

Universitair Revalidatiecentrum voor Communicatiestoornissen Edegem

Bestuurslid Antwerpse Vereniging voor Gelaryngectomeerden

Slokdarmspraak

Voor

Na

Slokdarmspraak

- Was de eerste spraak die gelaryngectomeerden gebruikten voor de komst van de stemprothese
- Niet iedereen leert dit nog aan
- Het is niet te vergelijken met spreken met stemprothese

Slokdarmspraak

- Slokdarmspraak is ontstaan bij patiënten met een totale laryngectomie en werd dan later uitgebreid, verfijnd en aangeleerd door logopedisten.
- Ontstaat soms spontaan in de slokdarm door opeenstapeling van lucht en of oprisping
 - Bij deze mensen veel makkelijker aan te leren

Voordelen van slokdarmspraak

- Steeds beschikbaar
- Handen vrij
- Kan gecombineerd worden met spreken met stemprothese .

Nadelen van slokdarmspraak

- Stemsterkte minder
- Vermoeiend – vraagt veel inspanning – veel minder snel resultaat
- Minder vloeiend
- Kans op stomaruis (filter minder hoorbaar)
- Klokgeluid plaats trilling foutief

Verskil met geluid van stemprothese

- Luchtweg en slokdarm moeten losgekoppeld worden
- Typisch geluid dadelijk herkenbaar
- Minder vloeiend aantal lettergrepen per injectie
- Minder sterk geluid en minder intonatie.
- Roepen niet mogelijk

Hoe leer je dit aan ?

- Injectiespraak =
spreken met de lucht die in de mondholte zit, met ander woorden de lucht in de slokdarm injecteren en dan terug naar boven brengen waardoor het bovenste deel van de slokdarm gaat trillen en zo geluid vormt = is fractie van 1 seconde!!!

Hoe leer je dit aan ?

- Ademhaling en spreken loskoppelen
 - fluitje - ademhalingsoefeningen
- Basisgeluid uitlokken p – t – k + klinkers
 - paa poo tee kie
- Per lettergreep uitbreiden op 1 injectie
 - paa paa of pak pop – tee tee of thee tijd
 - = 2 lettergrepen 2 injecties

Hoe leer je dit aan ?

- Basisgeluid uitlokken p – t – k + klinkers
 - paa poo tee kie
 - aa ee ie oo uu a e i o u au ij oe eu en ui
- Per lettergreep uitbreiden op 1 injectie
 - paa paa of pak pop – tee tee of thee tijd
 - = 2 lettergrepen 2 injecties

Hoe leer je dit aan ?

- Per lettergreep uitbreiden op 1 injectie
 - theetijd – papier- kapot
 - => opbouwen van 2 lettergrepen naar 3 lettergrepen
- Andere medeklinkers erbij betrekken
- Starten met klinkers
- Oefenen op stemhebbend /stemloos

Hoe leer je dit aan ?

- Vraagzinnen
- Bevelen
- Intonatie leggen door accenten
- Spontane spraak

Basisgeluid door injectiemethode

- Uitlokken van basisgeluid
- Veelvuldig achter elkaar oefenen kan soms spontaan geluid geven !!!
- Hulpmiddelen: lucht laten inslikken, spreken op boer, koolzuurhoudende dranken
- Geduld !!!

Basisgeluid door injectiemethode

- De lucht van de mondholte gebruiken (soms laten ophappen)
- Afsluiten van de mondholte door lippen of tong zodat de lucht naar de keelholte verplaatst starten met p-woorden helpt
- De lucht van de mondholte gebruiken (soms laten ophappen)

Basisgeluid door injectiemethode

- Afsluiten van de mondholte door lippen of tong zodat de lucht naar de keelholte verplaatst
- Deze lucht zet de slokdarm in trilling en vormt het geluid

Basisgeluid door injectiemethode

- Duidelijk aangeven aan patiënt dat injectiespraak niet lukt na 1 therapie
- Minstens enkele maanden voor kleine gesprekken mogelijk zijn
- Oefening baart kunst !!!

Enkele opmerkingen

- Ongekend is onbemind
- Intensief, maar de moeite waard
- Op de achtergrond geraakt door het spreken met een stem prothese
- Interessant om als 2de manier aan te leren !!!

Problemen ? !

- Ophappen van de lucht soms zichtbaar en hoorbaar.
- Lucht kan klokken in de slokdarm, de trilling gebeurt niet op de juiste plaats.
- Stomaruus: ademhaling en spreken zijn volledig apart.

Besluit

- Zeer boeiend en uitdagend voor patiënt en logopediste

Vragen ????